

1: Kermispaarden

De kleine jongen gaf geen krimp. Hij liet zich nooit uit het veld slaan door schampere opmerkingen of pesterijen. Als het waar was dat hij constant toneelstukjes opvoerde, zoals men vaak beweerde, deed hij dat voornamelijk voor zichzelf en zeker niet met de bedoeling een publiek te amuseren. Kleine Julius Slingerland danste, sprong, lachte, babbelde, speelde zijn rollen in het rommelige decor van de grote schuren aan de oever van de Vliet.

Hij was vier jaar, bijna vijf, een beweeglijk kind met wilde krullen die met geen kam of borstel waren te temmen en grote, blauwgroene ogen die alles en iedereen met een bijna angstaanjagende volwassenheid konden observeren.

Soms keek hij plotseling omhoog en leek het of hij de hand schudde van een reusachtige imaginaire vriend, soms voerde hij eindeloze gesprekken met onzichtbare wezens en dikwijls danste hij rond en rond, met gesloten ogen en zonder zich ergens aan te stoten of ergens over te struikelen. Kleine Julius Slingerland leefde in zijn eigen wereld en alleen hij wist hoe die er precies uitzag: niemand kon raden wat er omging in zijn hoofd, niemand wist wat zich afspeelde achter die grote ogen. En er was niemand die hem uit zijn concentratie kon halen wanneer hij zo in zichzelf gekeerd was en zijn bijzondere rituelen uitvoerde.

Oude Berkhout regelde alle zaken in de schuren voor Julius' vader. Hij verkocht de oude meubelstukken, schilderijen en kunstvoorwerpen en regelde ook de inkoop van artikelen om de voorraad op peil te houden. Iedereen noemde hem kortweg Berk. Hij was een historicus met een cynische kijk op de wereld en betreurde vooral zijn eigen geschiedenis: het lot was hem nooit gunstig geweest, hij had tegenslag op tegenslag te verwerken gehad en in feite beschouwde hij de schuren als zijn definitieve toevluchtsoord tot hij zijn laatste adem zou uitblazen. Als de dood komt, wil ik in een antieke fauteuil zitten, met een borrel in mijn linkerhand en een sigaar in mijn rechterhand, terwijl ik kijk naar een vredig stilleven van een oude meesterschilder, dacht hij vaak. Dan

concentreer ik me op de geverfde schoonheid tot het licht uit mijn ogen verdwijnt.

Berk zag Julius als een indringer in zijn domein en tolereerde hem enkel en alleen omdat zijn ouders vaak weg waren en zij er dan op vertrouwden dat hij voor hem zorgde.

Klanten keken verbaasd naar de kleine danser. Soms dansten zij met hem mee, soms lachten ze hem uit, bespotten hem of gaven hem een duw.

Julius had een bijzondere interesse voor alle uitgestalde koopwaar. Hij wilde alle voorwerpen aanraken en optillen en hij kon minutenlang naar een vaas, een beeld, een lamp of een stoel staren.

Hij voelde zich vooral aangetrokken tot een houten paard dat ooit deel had uitgemaakt van een kermisdraaimolen. Zijn vader, Slingerland Senior, had de oude, afgedankte draaimolen gekocht en Berk was er meteen mee aan de slag gegaan. Hij had de meeste onderdelen weggegooid, maar de grote houten dieren, paarden, schapen, koeien en varkens, had hij opnieuw geverfd en op een standaard gezet. Zo waren het unieke objecten die kopers graag in hun huiskamer of in een kinderkamer zetten.

Het opnieuw zwartgelakte paard glansde, het zadel was donkerbruin en het hoofdstel was versierd met gouden sterren. De manen en staart waren van gevlochten touw. De glazen ogen, zwart als kool, waren groot als sinaasappels en zouden uit de kassen zijn gevallen als Berk ze niet had vastgelijmd. Het dier keek verbaasd voor zich uit en de vier hoeven zweefden boven de vloer.

Julius klom bijna dagelijks in het zadel, greep de leidsels vast en trapte met zijn hielen in de houten buik. Zo begon hij aan een verre reis door zijn fantasiewereld. Hij boog naar voren alsof hij door een bos reed en lage takken moest ontwijken. Dan weer rechtte hij majestiteitslijk zijn rug, klakte met zijn tong, riep onverstaanbare woorden of zwaaide met zijn rechterhand.

Klanten kwamen naast hem staan, hipten van de ene voet op de andere en bewogen met hun armen alsof ze met het paard mee renden. Ze tikten de kleine jongen op zijn schouders en vroegen hem waar hij heen ging.

Op een middag was het Berk die bij hem kwam staan toen hij op het zwarte paard zat.

Hij sprak Julius toe alsof hij het tegen een volwassene had.

‘Paarden kunnen op hol slaan. Weet je dat gedachten ook op hol kunnen slaan? Dat is zo gek, als je je gedachten niet meer kunt stoppen. Ja, je wilt het wel. Maar het lukt niet. Je eigen wil is niet sterk genoeg om wilde gedachten te temmen. Ik kom tot rust als ik iets kan doen met mijn handen. Antiek restaureren, oude dingen opknappen zodat ze weer heel lang meekunnen, dat is waar ik goed in ben. Dan weet ik wat ik doe en kan ik mijn gedachten ordenen. Ik ben trots op mijn werk en ik ben elke keer weer tevreden als iemand iets koopt en met een glimlach betaalt. Dan heb ik eer van mijn werk. Alles wat hier binnenkomt, moet ook weer worden verkocht. Hoor je? Alles...’

Hij boog zich naar Julius en bracht zijn mond tot vlak bij zijn oor.

‘Er komt straks iemand om je paard te kopen. Dit is je laatste rit...’

Julius bleef voor zich uit staren en uit niets bleek dat hij de laatste woorden van Berk had gehoord en begrepen.

‘Je laatste rit!’ zei Berk op dreigende toon.

Toen de klant kwam om het paard op te halen, was Julius verdwenen.

Het was een jonge vrouw uit Leiden die het paard een plaats in de hal van haar grote grachtenpand wilde plaatsen. Ze liep eromheen en streelde de gladde hals en de stugge manen.

‘Dit is kunst!’ riep ze enthousiast. ‘Hoeveel duizenden, honderdduizenden rondjes heeft dit paard gedraaid? Bij mij ...’